

færlig af med at skrive Dagsordener, men en afgjort Sag er det, at Himlens Engle have haft faare Tid at gjøre med de Dagsordener, der ere fremkomne fra de Herrer's Side (En Stemme: Ja, det veed man ikke!). Jo, det veed man meget godt. De Herrer's Dagsordener ere hverken himmelske eller engleagtige; men ligesom det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds mente, at det kunde „være et Forsøg værd“ at lade Ministeriet gaa af for at se, om Flertallet da ikke saa vilde bevilge Lønningsforbedringen, saa siger jeg: Det var dog et Forsøg værd at faae en Dagsorden, som kunde have lidt Præg af at være skrevet af Engle i Himlen. De Dagsordener, der hidtil ere fremkomne, ere ikke Andet end Udveie til at smutte bort fra Opsvælsens af det, som er Forsamlingens politiske og parlamentariske Pligt; de have kun været Udflygtier, hvorved man har forsøgt at unddrage sig det, som paahviler Forsamlingen, og som den ikke kan forsømme i lang Tid, uden at tilføie sig selv og det konstitutionelle System en lang og stor Skade end den, der tilføies Ministeriet. Der er blevet gjort gjældende af nye Betragtninger fra det ærede Medlems Side dette, at, naar man nu negtede at tage denne Lov under Behandling, saa gjorde man ikke Andet end at lade Embedsmændene paa deres Side søle nogle af de samme Videlser, hvorunder den øvrige Del af Befolkningen har befundet sig i den sidste Tid, ved at Løvgivningsarbeidet er gaaet i staa. Den ærede Minister nærede en lidet høflig Tvivl om, at Befolkningen befinder sig i saa store Videlser; han vilde ikke indrømme, at Befolkningen var underkastet den store Pinself ved, at Løvgivningsarbeidet var gaaet i staa; imidlertid, selv om man skulde finde, at det var en berettiget Ytring, maa man ikke glemme, at i den Henseende dele Embedsmændene jo ganske Vilkaar med den øvrige Befolkning. Hvis den øvrige Del af Befolkningen vaander sig i Pinself over, at den nye Kommunallov ikke er kommen ud, at Præstevælgloven og Præstevælgloven ikke ere komne ud, at Loven om Stævningen af de berømte to Rikstæer ikke er kommen ud, kort sagt over, at hele den megen Løvgivningsvirksomhed, som Flertallet er rede til at byde, ikke er kommen i Stand, gjælder det jo i samme Omfang Embedsmændene. Men den Videlse, man vil paaføre Embedsmændene ved denne Leilighed, er et rent Tillæg for disse og staaer i den grelleste Modsetning til de Vilkaar, hvorunder den øvrige Befolkning befinder sig, og ganske særlig i den stærkeste Modsetning til de Vilkaar, hvorunder den agerdyrkende Befolkning her i Landet i de sidste Aar har været stillet. Thi, derom lader sig ikke tvivle, at den agerdyrkende Befolkning, Eiendomsbesiddere, Arvesøstere, Livsøstere, have i højeste Grad nydt Fordel af netop de samme Prisforandringer, som for alle dem, der nyde faste og bestemte Indtægter, har været en tung Byrde. Prisforandringerne have medført for

en stor Klasse af vort Samfund særdeles betydelige Fordele, medens de for andre Dele af Samfundet, navnlig dem, hvis Løn er bestemt i faste Summer, have medført ligesaa stort Tryk; det er derfor ikke vigtigt, det er ikke billigt, det er ikke retfærdigt, at en Forsamling, i hvilken netop de Klasser, der have nydt størst Fordel ved Prisbevægelsen i de seneste Aar, ere stærkt repræsenterede, vil nu af politiske Hensyn søge at fortsætte et økonomisk Tryk, der hviler paa Embedsstanden, længere end det er nødvendigt; blot fordi den ikke deler politiske Anskuelser med Regjeringen. Det forekommer mig heller ikke at være en forstandig Fremgangsmaade og allermindst en forstandig Fremgangsmaade, dersom Hensigten er den, at bevæge Embeds- og Bestillingsmændene her i Landet til at fravige den Sympathi, de efter forskellige Ytringer, som ere faldne fra ærede Talerer her i Salen, nu skulle nære for Regjeringen. Hvad maa nemlig Resultatet blive, hvis denne Dagsorden vedtages? Det maa jo blive den, at Embedsmændene sigte til sig selv: mellem den Regjering, som nu sidder, og det Folkething, som nu sidder, ere vi komne saa haardt i Klemme, at vi ikke under disse Forhold kunne vente at faae vore Vilkaar forbedrede, paa Regjeringen se vi os ikke i Stand til at udøve nogen Indflydelse; men kommer der Valg i Landet, er det muligt, at vi kunne faae nogen Indflydelse gjort gjældende paa Sammensætningen af Folkethinget, og altsaa maa vi gjøre vort Allerdyreste for at faae Folkethinget bragt i Harmoni med Regjeringen (S. A. Hansen: Det have de allerede gjort). Ja, det ærede Medlem tror, at de have gjort det; men det kunde dog være, at der lod sig gjøre endnu en lille Anstrengelse, at der kunde gøres endnu noget Mere. I alt Fald er det vist, at man ved denne Fremgangsmaade fra Flertallets Side giver Embedsstanden en aldeles bestemt, personlig Interesse i et vist Udfald af mulig kommende Valg. Det synes mig ikke er forstandigt, navnlig, ikke naar Hensigten dog er at indregistrere Rekruter i den store, folkelige Arme, som hidtil ikke har vist sig at være stærk nok. Dersom man vilde følge denne Vej, vilde det være ulige mere praktisk, om man først forhandlede Loven og viste, i hvilken Stikelse man overhovedet vilde kunne stemme for den, og saa, naar man omtrent var færdig med den, sagde: „Se, saadan en prægtig Lov vilde vi give Embedsmændene, hvis der var et Ministerium, som nød vor Tillid; men da det nuværende Ministerium ikke nyder vor Tillid, give vi ikke Noget“. Saa vidste man dog ialfald, hvad der var Flertallets Anskuelse i Realiteten om disse Lønningsstillæg; men, saaledes som Sagen nu afvises, stilles Alt hen i det Uvisse, og Ingen som helst har den fjerneste Forestilling om, hvilken Anskuelse dette Folkething nærer om selve Realiteten af Spørgsmaalet. Jeg kande ogsaa tænke mig, at man vilde sige: „Overfor et Ministerium, der ikke nyder Forsamlingens Tillid,